

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: Теоретичні основи та діюча практика обліку, контролю та аналізу розрахунків з кредиторами (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)
(назва теми)

Виконавець:

Студентка ЦЗФН

Групи 4 зф 1

Грицюк Олена Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Черкашина Тетяна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА 2023

АНОТАЦІЯ

Грицюк О. В. «Теоретичні основи та діюча практика обліку, контролю та аналізу розрахунків з кредиторами (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»
(прізвище та ініціали студента) *(назва кваліфікаційної роботи)*
 кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою програмою «Облік та аудит»,
 Одеський національний економічний університет
 м. Одеса, 2023 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процеси, що забезпечують ефективність обліку, аналізу та контролю кредиторської заборгованості.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку, аналізу та контролю кредиторської заборгованості. Досліджено економічну сутність, види та оцінку кредиторської заборгованості. Здійснено аналіз основних показників діяльності на базовому підприємстві. Досліджено нормативно-правову базу з обліку кредиторської заборгованості, основні методичні прийоми здійснення внутрішнього контролю. Розкрито проблемні питання обліку кредиторської заборгованості на підприємствах.

Запропоновано напрями удосконалення обліку і системи внутрішнього контролю у ТОВ «Телекарт-Прилад» зокрема, вести поділ заборгованості на довготермінову та поточну, проводити економічний аналіз фінансової звітності підприємства про стан розрахунків з постачальниками й підрядниками.

Ключові слова: кредиторська заборгованість, облік, оцінка, внутрішній контроль, аналіз ефективності.

ANNOTATION

Hrytsyuk O.V., «Theoretical foundations and current practice of accounting, control and analysis of settlements with creditors (on the example of Telekart-Prylad LLC)»
(students surname and initials) *(work title)*
 Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and Taxation»
 for the educational program under the program «Accounting and audit»,
 Odessa National Economic University
 Odessa, 2023

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of research - the processes that ensure the effectiveness of accounting, analysis and control of accounts payable.

The paper considers the theoretical aspects of accounting, analysis and control of accounts payable. The economic essence, types and assessment of accounts payable are studied. The analysis of the main indicators of activity at the base enterprise is carried out. The normative-legal base on the account of accounts payable, the basic methodical receptions of realization of internal control is investigated. Problematic issues of accounting for accounts payable at enterprises are revealed.

The directions of improvement of the account and system of internal control in «Telecart-Prilad», LLC are offered, in particular, to carry out division of debt on long-term and current, to carry out the economic analysis of the financial reporting of the enterprise on a condition of settlements with suppliers and contractors.

Keywords: accounts payable, accounting, evaluation, internal control, efficiency analysis.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

В сучасних умовах важливим фактором, який позитивно впливає на стабілізацію фінансового становища суб'єктів господарювання та економіки країни в цілому, є розв'язання проблеми розрахунково-платіжної дисципліни. Правильна організація розрахункових операцій забезпечує сталість грошового обігу у державі і найбільш ефективний вплив фінансових важелів на подальший розвиток суспільного виробництва. Підприємство у процесі своєї діяльності веде розрахунки з постачальниками, підрядниками, покупцями, замовниками, підзвітними особами, бюджетом, дебіторами та кредиторами. Дебіторська і кредиторська заборгованість є важливою складовою частиною цих розрахунків, оскільки має суттєвий вплив на фінансову стабільність підприємства, є одним з найважливіших показників, який характеризує фінансовий стан підприємства [38, с. 77].

Одним з проблематичних питань бухгалтерського обліку є визнання, оцінка та облік кредиторської заборгованості. Важливим є своєчасність платежів, щодо погашення кредиторської заборгованості. Кредиторська заборгованість за своїм економічним змістом має вплив щодо визначення фінансового результату підприємства та ліквідності балансу підприємства.

Стан розрахунків із кредиторами значною мірою залежить від якості та ефективності обліку та аналізу, що проводять на кожному окремому підприємстві, це є однією із складових для надання зовнішнім і внутрішнім користувачам повної і достовірної інформації про фінансовий стан підприємства і результати його діяльності, необхідні для прийняття управлінських рішень.

Проблеми обліку, аналізу та контролю кредиторської заборгованості у своїх працях досліджували, як вітчизняні так і зарубіжні вчені, зокрема такі, як: Л. В. Бабенко, В. С. Белозерцев, О. Біла, Г. В. Булкот, С.А. Бурлан і Ю. В. Валентова, Л. В. Гуцаленко, М. М. Коцупатрій, У.О. Марчук Т.В. Гільорме і Ю. К. Шачаніна Н. О. Голуб та інші [1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 9]. Проблеми обліку, контролю і аналізу розрахунків із кредиторами залишаються актуальним, тому що це сприяє підвищенню рівня управління підприємством.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у визначенні економічної сутності та оцінці кредиторської заборгованості, можливості управлінців підприємства її регулювати, щоб забезпечити ліквідність підприємства. Аналіз теоретичних положень та створення практичних рекомендацій задля удосконалення обліку кредиторської заборгованості на аналізованому підприємстві.

Задля того, щоб досягнути мети в кваліфікаційній роботі ми вирішили наступні **завдання**:

- вивчили різноманітність визначення сутності кредиторської заборгованості та її види і оцінку;
- дослідили нормативне регулювання обліку розрахунків з кредиторами в Україні;
- вивчили сучасну проблематику організації обліку розрахунків із кредиторами з метою управління в Україні;
- проаналізувати загальну економічну характеристику ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- вивчили практику розрахунків з кредиторами на базовому підприємстві;
- дослідити особливості організації обліку розрахунків з кредиторами у ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- проаналізували основні показники діяльності на базовому підприємстві;
- дослідити недоліки та переваги системи внутрішнього контролю на підприємстві щодо розрахунків із кредиторами.

Об'єктом дослідження є розрахунки із кредиторами на вітчизняних підприємствах.

Предметом дослідження випускної роботи є теорія та практика обліку і внутрішнього контролю розрахунків із кредиторами у ТОВ «Телекарт-Прилад».

Методологічною основою дослідження є вивчення в системі процесів (постачання, виробництво, реалізація та інші), які відбуваються на підприємству. В процесі цього дослідження ми використовуємо науковий процес в системі знань. В процесі проведення економічного аналізу ми використовували горизонтальний метод, для того щоб порівняти показники фінансової звітності досліджуваного підприємства. Під час проведення економічного аналізу кредиторської заборгованості у ТОВ «Телекарт-Прилад» ми використовували вертикальний аналіз для того, щоб визначити структуру кредиторської заборгованості за її видами. Для того, щоб дослідити і порівняти динаміку розрахунків із кредиторами на протязі декількох років, ми використовували порівняльний аналіз.

Для того, щоб дослідити та проаналізувати нормативну базу нашого об'єкту дослідження, ми вивчали Закони України щодо бухгалтерського обліку, фінансової звітності та системи внутрішнього контролю підприємства. Нами був розглянутий в роботі – перелік Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку і Міжнародні (стандарти) фінансової звітності. В дипломній роботі наведено і використано багато наукових джерел і праць науковців і практиків, які присвятили свої роботи обліку, економічному аналізу та внутрішньому контролю розрахунків із кредиторами підприємства. У дослідженнях ми також вивчали первинні документи підприємства, робили на підставі цих документів певні висновки та рекомендації.

Інформаційна база дослідження. Для написання кваліфікаційної роботи ми використовували, як базу для інформації законодавчу базу України, накази Міністерства фінансів, інструкції, порядки, накази підприємства, стандарти бухгалтерського обліку вітчизняні та міжнародні, звітність, надану нам підприємством, наукові статі та методичні розробки що мають відношення до обліку розрахунків із кредиторами.

Публікації та апробація результатів дослідження. Під час написання бакалаврської роботи, нами були написані тези за темою дослідження, які були апробовані під час проведення щорічної студентської конференції в ОНЕУ та надруковані:

Грицюк О. В. Сучасна проблематика організації обліку розрахунків із кредиторами з метою управління в Україні. *Сучасні проблеми розвитку економіки України, конференція присвячена 78-річчю визволення міста Одеси від фашистських загарбників: тези допов. студ. наук.-практ. конференції (14-15 квітня 2023 року м. Одеса). Одеса: ОНЕУ [10].*

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ** розкрито економічна сутність, класифікація та оцінка кредиторської заборгованості; досліджено нормативне регулювання обліку розрахунків з кредиторами в Україні; досліджено сучасну проблематику організації обліку розрахунків із кредиторами з метою управління в Україні

У другому розділі **ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ДОСЛІДЖУВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ** надано загальну економічну характеристику об'єкту дослідження; розглянуто Документальне оформлення кредиторської заборгованості на досліджуваному підприємстві; практику розрахунків з кредиторами на базовому підприємстві.

У третьому розділі **КОНТРОЛЬ І ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА БАЗОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ** розглянуто систему внутрішнього контролю розрахунків з кредиторами на підприємстві; проведено аналіз діяльності базового підприємства і надані рекомендації щодо покращення бухгалтерського обліку і контролю розрахунків із кредиторами.

ВИСНОВКИ

Здійснюючи свою звичайну, операційну діяльність, суб'єкти господарювання взаємодіють із іншими підприємствами, постачальниками, кредиторами, фінансовими установами, працівниками власного підприємства, із державними установами. В результаті взаємодії виникають кредиторські відносини, сторони юридичні і фізичні особи вступають у ролі кредиторів нашого підприємства. Обсяг кредиторської заборгованості будь-якого підприємства знаходиться у залежності від результатів ведення ефективного бухгалтерського і управлінського обліку, використання у роботі підприємства економічного аналізу розрахунків із кредиторами та рівня внутрішнього контролю. Все це є важливою складовою для успішного, ефективного управління підприємством і запорукою формування якісної фінансової звітності про фінансовий стан і результати діяльності підприємства для зовнішніх та внутрішніх користувачів.

На базі проведеного дослідження, вивчаючи законодавчі і нормативні акти України, а також наукові джерела щодо обліку розрахунків із кредиторами, нами було зроблено наступні висновки:

1. Погляди науковців та практиків щодо різноманітності визначення сутності кредиторської заборгованості, її видів та різними видам її оцінки різняться між собою, в залежності від площини у якій відбуваються дослідження. Серед науковців існує багато поглядів на трактування визначення, але ж основні критерії визнання заборгованості, основні рекомендації щодо оцінки заборгованості у звітності та критерії її визнання викладені саме у П(С)БО 11 «Зобов'язання». Тому, воно має найбільші переваги для ведення обліку щодо різних видів кредиторської заборгованості.

2. У першому розділі кваліфікаційної роботи ми розглянули проблеми щодо організації обліку розрахунків із кредиторами та які є ефективні напрямки управління кредиторською заборгованістю в Україні. Перш за все – це контроль за своєчасністю погашення, по-друге – контроль структури кредиторської заборгованості, по-третє – контроль за співвідношенням між кредиторською і дебіторською заборгованістю на підприємстві.

3. Кваліфікаційна робота була на базі підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад». Це - виробниче, промислове підприємство, яке вже багато років виробляє сучасні цифрові засоби зв'язку, різноманітні промислові товари, обмеженого використання, а також високу частку в обсязі готової продукції становить продукція для енергетичного сектора.

Незважаючи на військовий стан і значне погіршення ліквідності балансу підприємства, ТОВ «Телекарт-Прилад» веде господарську діяльність і залишається прибутковим. Чистий прибуток у 2020 році склав 59006 тис. грн., а у 2022 році – 31754 тис.грн, що свідчить про зменшення прибутку на досліджуваному підприємстві на 27252 тис. грн. у рік, що пов'язано, перш за все із військовим станом в Україні, а по друге із порушенням логістичних зв'язків і порушенням багатьох договорів із постачальниками і покупцями підприємства.

4. У ТОВ «Телекарт-Прилад» є поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками і у 2022 році вона збільшилася майже у тричі, у порівнянні із 2021 роком. Для відображення цього виду заборгованості, бухгалтер ТОВ «Телекарт-Прилад» використовує наступні первинні документи: відомість обліку дивідендів; розподіл прибутку між засновниками фіксується у протоколі зборів засновників; доходи майбутніх періодів оформляються випискою банку, прибутковий касовий ордер. Якщо бухгалтерія відносить доходи майбутніх періодів до доходу звітного періоду, то складають довідку бухгалтерії.

5. У процесі бакалаврського дослідження, нами було виявлено, що у ТОВ «Телекарт-Прилад» на протязі багатьох років і з урахуванням практичного досвіду, склалася

певна модель організації обліку та контролю кредиторської заборгованості. Але, зараз відносини з постачальниками та підрядниками, розрахунки із бюджетом, із працівниками підприємства, засновниками підприємства у ТОВ «Телекарт-Прилад» відбуваються в умовах військового стану в країні, що має певні особливості військового стану.

Особлива увага у ТОВ «Телекарт-Прилад» приділяється інвентаризації заборгованостей. Раз у три місяці бухгалтер складає акти звірки кредиторської заборгованості із всіма контрагентами, а також по всіх інших видах заборгованостей, що є на підприємстві на звітну дату. Головний бухгалтер перевіряє ці акти звірки, в них мають бути підписи відповідальних осіб, що підтверджують факти цієї заборгованості і в примітках до фінансової звітності бухгалтер робить висновки по кожному факту виникнення та існування заборгованості.

Нами було проведено перевірку виконання договорів постачання матеріальних цінностей на підприємство. Всі матеріальні цінності були оприбутковані, згідно із наказом про облікову політику ТОВ «Телекарт-Прилад». Кількість матеріальних цінностей за прибутковою накладною, відповідали кількості і ціні, заявленим у договорі. Сума за платіжним дорученням, сплачена постачальнику за поставлений товар, відповідала сумі договору. Ми перевірили, що у день постачання матеріальних цінностей, був сформований акт приймальний, підписаний матеріально відповідальною особою, що прийняла на зберігання партію товару, а також членами приймальної комісії, і затверджений акт був керівником підприємства.

У 2021 році показники ліквідності були відносно в нормі, не зважаючи на пандемію ковід 19, але негативні тенденції у 2022 році зумовлені лише військовим станом в Україні і не зумовлені ефективністю управління підприємством. Але, у 2022 році платоспроможність ТОВ «Телекарт-Прилад» суттєво знизилася: підприємство було в змозі розрахуватися наявними грошима лише на 9%, у 2021 році цей показник становив 23%, у 2020 році 36%. Як основна рекомендація у цьому випадку, щодо покращення платоспроможності підприємства, це намагання збільшити обсяг грошових коштів підприємства, за рахунок впровадження заходів, щодо прискорення повернення виручки від покупців продукції.

Аналіз структури кредиторської заборгованості ТОВ «Телекарт-Прилад» дозволяє зробити висновок, що у структурі заборгованості на протязі досліджуваного періоду суттєвих змін не відбулося: у 2020 році – 67,3% в загальному обсязі склала - поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами, у 2022 році тенденція зберігалася і склала – 78,0% у загальному обсягу.

Другою за розміром у структурі кредиторської заборгованості є заборгованість за іншими поточними зобов'язаннями, яке становить 17,60% у загальному обсязі у 2020 році. Але, у 2022 році відбулися зміни у структурі кредиторської заборгованості і другою за розміром у структурі, стала поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками – 13,1%.

Належна організація у ТОВ «Телекарт-Прилад» внутрішньогосподарського інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку, внутрішнього контролю і аналізу розрахунків із постачальниками та підрядниками, формування реєстру документів до сплати, систематичне здійснення взаємної звірки розрахунків із контрагентами, створення алгоритму внутрішнього контролю розрахунків із контрагентами сприятимуть своєчасному та достовірному відображенню фактів господарських операцій у бухгалтерському обліку ТОВ «Телекарт-Прилад».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабенко Л. В. Прикладні аспекти обліку та внутрішнього контролю розрахунків із постачальниками і підрядниками / Л. В. Бабенко, В. В. Фесенко, К. Ю. Цьома. *Східна*

Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. № 4. С. 419-424.

2. Белозерцев В. С., Худякова О. С. Методика обліку та аудиту розрахунків з контрагентами на підприємстві. *Економіка та держава*. №1. 2019. С. 73-77

3. Біла О. Облік кредиторської заборгованості: вітчизняний та міжнародний досвід. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2016. № 1. С. 29-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmduce_2016_1_7.

4. Булкот Г. В. Особливості обліку та аналізу кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками та підрядниками на підприємствах, установах, організаціях України / Г. В. Булкот, Л. С. Іванова. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 4. С. 30-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2020_4_8.

5. Бурлан С. А., Валентова Ю. В. Облікові аспекти управління кредиторською заборгованістю підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8501> (дата звернення: 14.01.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.1.76](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.1.76)

6. Внутрішньогосподарський контроль: навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко, М. М. Коцупатрий, У. О. Марчук К. : Центр учбової літератури, 2014. 496 с.

7. Гевлич І. Г., Бабій А. В. Економічний зміст заборгованості перед постачальниками та підрядниками в рамках прийняття управлінських рішень. *Економіка і організація управління*. 2019. № 3 (35). С. 30-38.

8. Гільorme Т. В., Шачаніна Ю. К. Удосконалення організації обліку кредиторської заборгованості підприємств в умовах невизначеності. *Економіка і фінанси*. 2018. № 1. С. 18-24. URL: <https://www.researchgate.net/publication/342850495> (дата звернення: 18.12.2022).

9. Голуб Н. О. Облік кредиторської заборгованості / Н. О. Голуб // *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. С. 352-355. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifretr_2020_42_61.

10. Грицюк О.В. Сучасна проблематика організації обліку розрахунків із кредиторами з метою управління в Україні. *Сучасні проблеми розвитку економіки України, конференція присвячена 78-річчю визволення міста Одеси від фашистських загарбників: тези допов. студ. наук.-практ. конференції (14-15 квітня 2023 року м. Одеса)*. Одеса: ОНЕУ.

11. Дублей В. В., Гуменюк М. М. Необхідність управління дебіторською та кредиторською заборгованостями в сучасних умовах. *Науковий огляд* № 11 (32), 2016. С. 1–9.

12. Желніна Г. О., Рибалко О. М. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. *Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів. Збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 50-річчю факультету економіки та менеджменту ДонНТУ. Т. 2. Секція 2: Проблеми розвитку фінансів та фінансової науки (13-14 травня 2019 р., м. Покровськ) / Уклад. Антоненко В. М. Покровськ: ДонНТУ, 2019. С.91-93. URL: <https://donntu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/T2.-Секція-2.pdf> (дата звернення: 18.12.2022).*

13. Іванілов О.С *Економіка підприємства: підручник*. К.: Центр учбової літератури, 2009. 728 с.

14. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України зі змінами і доповненнями від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 25.01.2023).

15. Карпенко Є. А., Бричка О. В. Організація обліку кредиторської заборгованості: значення та завдання. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/> (дата звернення: 18.12.2022).

16. Коваль О. А., Супрун В. Ю. Удосконалення управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємств в умовах кризи. *Проблематика та сучасні тенденції впливу податкової реформи на зміни фінансово-кредитних відносин: монографія*. Запоріжжя, 2018. С134-143. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/5702/1/Koval_Improving.pdf (дата звернення:

18.12.2022).

17. Коновалова К. Т., Макарова А. С. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 34. С. 181-184. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/34_2018/40.pdf (дата звернення: 18.12.2022).

18. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text (дата звернення: 27.09.2022).

19. Костюнік О. В., Махницька О. В. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. *Агросвіт*. 2015. № 8. С. 62-63. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/8_2015/14.pdf (дата звернення: 18.12.2022).

20. Крамаренко Г.О., Чорна О. Є. Сутність, причини і тенденції приватизації в контексті глобального економічного зростання: інституційний аспект. *Академічний огляд*. 2013. № 2. С. 13-20.

21. Кулакевич Д. П. Теоретичні засади аналізу кредиторської заборгованості на підприємстві. *Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: збірник тез доповідей учасників XVIII Всеукраїнської наукової конференції*. К.: ДП «Інформ. – аналіт. агентство», 2020. С. 274-277.

22. Лівощко Т.В. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю промислового підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2013. № 4. С. 88-93.

23. Лисенко Я. В. Напрями удосконалення обліку кредиторської заборгованості. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітнянські аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2021 р.)*. Дніпро: НМетАУ, 2021. 515 с., 2021, 103.

24. Майборода О. Є., Косарева І. П. Характеристика сутності та поняття дебіторської і кредиторської заборгованості. *Економіка і суспільство*. № 15. 2018. С. 396-402

25. Максимова В. Ф., Черкашина Т. В. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. 238 с.

26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 1 «Подання фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 27.01.2023).

27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_051 (дата звернення: 27.12.2022).

28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 10 «Події після звітного періоду» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_024#Text (дата звернення: 25.01.2023).

29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 12 «Податки на прибуток» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_012#Text (дата звернення: 25.01.2023).

30. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 17 «Оренда» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_018#Text (дата звернення: 25.01.2023).

31. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 19 «Виплати працівникам» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011#Text (дата звернення: 27.12.2020).

32. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 32 «Фінансові інструменти: подання» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029#Text (дата звернення: 27.12.2020).

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 25.12.2022).

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 27.09.2022).

35. Оляднічук Н. В. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків із постачальниками

- та підрядниками. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. С.86-92
36. Оляднічук Н.В. Актуальні проблеми організації обліку розрахунків із контрагентами та їх вирішення. *Сучасний стан і перспективи розвитку обліку, аналізу та фінансового забезпечення підприємств агропромислового виробництва : матер. міжнар. наук.-практ. конф.*, м. Харків, 9-10 листопада 2017 р. Харків : ХНАУ, 2017. С. 60-63.
37. Офіційний сайт підприємства: telecard.odessa.ua
38. Переста Ю. Ю. Економічна сутність, класифікація та види оцінок дебіторської кредиторської заборгованості. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції: збірник наукових статей випускників з фаху «Облік і оподаткування»*. Випуск 11 (2021). Ужгород, 2021. С. 77 - 85.
39. Пилипенко К. А. Управління розрахунковими операціями в системі обліку підприємства: вітчизняний та міжнародний досвід. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2020. № 1 (47). С. 134–139. URL: http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/25_9.pdf
40. Пилипенко К. А., Пономаренко Т. Нормативне регулювання обліку розрахунків з кредитором в умовах сьогодення. *Посвідчення УкрІНТЕІ № 94 Затв. до друку Вченою радою фак. обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії (протокол № 3 від 12.10.2020 р.)*, 2020, с. 377.
41. Побережець О.В., Кравченко В.І. Удосконалення обліку розрахунків із постачальниками і підрядниками. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2017. Т. 22. Вип. 4 (57). С. 138-141.
42. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: затв. наказом Міністерства фінансів України № 879 від 02.09.2014 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення: 25.12.2022).
43. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV: зі змінами і доповненнями від 05.10.2017 № 2164-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 25.12.2022).
44. ПСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text (дата звернення: 27.12.2020).
45. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text> (дата звернення: 28.01.2023).
46. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (дата звернення: 25.01.2023).
47. Сарапіна О. А. Системний аналіз фінансового стану підприємства: методика та напрями вдосконалення. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2012. № 2. С. 47–58.
48. Спіцина Н. В., Кравцова С. В. Зобов'язання: сутність, класифікація, облік. *Держава та регіони*. №2 (113). 2020. С. 228-233
49. Шарапа О. Особливості економічного аналізу кредиторської заборгованості підприємства. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації: міжнар. зб. наук. пр.* 2016. Вип. 4. С. 91-101.
50. Цал-Цалко Ю. С. Економічний аналіз пасивів в системі управління підприємством. *Вісник ЖДТУ Серія: Економічні науки*. 2018. № 4 (62). С. 199- 201.
51. Черкашина Т. В., Іваннікова О. В. Бухгалтерський облік як основна складова системи внутрішнього контролю на підприємстві: проблемні аспекти та напрями вирішення. *Науковий вісник ОНЕУ: збірник наукових праць*. ОНЕУ. Одеса: 2021, № 5-6 (282-283), с.143-152
52. Чорней А. С. Основи організації бухгалтерського обліку розрахунків з

кредиторами. *XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених Бухгалтерський облік, аналіз, контроль і оподаткування: стан, проблеми та перспективи розвитку*. С. 71.

53. Чорненька О. Б. Напрями вдосконалення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємствах. *Наукові записки «Економічні науки»*. 2016. № 2 (53). С. 259-269. URL: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/2-53/32.pdf> (дата звернення: 18.12.2022).

54. Чорненька О. Б. Аналіз наукових підходів щодо сутності кредиторської заборгованості та її класифікації. *Вісник економічних наук*. 2017. №20. С. 207-212.

55. Ящук О.Й. Облік розрахунків з постачальниками та шляхи його вдосконалення. *Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств : матер. II міжнар. наук.-практ. конф.*, м. Одеса, 9-10 листопада 2018 р. Одеса : Молодий вчений, 2018. С. 127-130.

56. Ящук О.Й. Облік розрахунків з постачальниками та шляхи його вдосконалення. *Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств : матер. II міжнар. наук.-практ. конф.*, м. Одеса, 9-10 листопада 2018 р. Одеса : Молодий вчений, 2018. С. 127-130.